

Editöre mektup / Letter to editor**Bir ergende esrarın tetiklediği mani
(Cannabis-induced mania in an adolescent)****Taha Can TUMAN,¹ Akif ASDEMİR,² Mustafa BAŞTÜRK³**

Sayın Editör,

Esrar Türkiye'de en sık kullanılan yasa dışı maddelerden birisidir. Esrar kullanımı uykusuzluk, ajitasyon, anksiyete, depresyon, bellek ve konsantrasyon bozukluklarına neden olabilir.¹ Esrar kullanımı psikoz ve mani gelişme riskini artırdığı gibi, var olan psikoz ve mani tablosunu da kötüleştirir.²

Bu sunumda kendisinde ve ailesinde psikiyatrik bozukluk öyküsü olmayan 19 yaşında bir erkekte kullanılan esrar doz ve sıklığının artırılması sonrasında gelişen manik dönem sunulacaktır. Acil servise üç gün önce başlayan irritabilite, çok konuşma, cinsel istek artışı, uyku gereksinmesinde azalma, enerji artışı, peygamber olduğunu ve Tanrı ile konuştuğunu söyleme yakınmalarıyla başvurdu. Fizik muayenesinde özellik yoktu. Özgeçmişinde ve soygeçmişinde psikiyatrik bozukluk öyküsü yoktu. Hastanın altı aydır haftada bir kez esrar kullandığı, psikiyatrik yakınmalarının başlamasından bir hafta önce her gün ve çok miktarda esrar kullanmaya başladığı öğrenildi. Ruhsal durum muayenesinde yönelimi tamdı, işbirliği yapıyordu. Duygulanımı irritable. Konuşması basınçlı ve hızlıydı. Düşünce içeriğinde büyüklük ve mistik sanrılar vardı. İşitsel algı kusuru tanımlıyordu. İlgörü yoktu. Hasta 'esrarın tetiklediği mani' ön tanısıyla yatırıldı. Tedavisi haloperidol 20 mg/gün ve ketiyapın 100 mg/gün olarak düzenlendi. Yakınmaları gerilemeye ve hastalığına yönelik içgörü kazanmaya başlayan hastanın haloperidol dozu 5 mg/güne düşürülerek yatışının 19. gününde tam remisyon ile taburcu edildi. Hastanın kendisinde ve ailesinde psikiyatrik bozukluk öyküsünün olmaması ve ilk manik atağı

olması nedeniyle izlenerek duygudurum düzenleyici tedavi başlanmadı. Kontrollerde iyilik durumunun sürmesi üzerine haloperidol kesilerek ketiyapın 100 mg/gün ile izleme sürdürüldü.

Esrarın erişkinlerde manik nöbeti tetiklediği iyi bilinmesine rağmen,³⁻⁵ literatürde ergenlerde bu konu ile ilgili fazla veri yoktur. Psikiyatrik bozukluk öyküsü olmayan bir ergende esrarın tetiklediği mani, ilk kez 2011 yılında Iskandar ve arkadaşları tarafından bildirilen 17 yaşında bir olgudur.⁶ Bildiğimiz kadarıyla bu olgu kendisinde ve ailesinde psikiyatrik bozukluk öyküsü olmayan bir ergende esrarın tetiklenmesi ile mani gelişen ikinci olgudur. Manik dönem esrar kullanımı ile doğrudan tetiklenmiş olabileceği gibi, esrar kullanımı ileride gelişecek bir manik nöbetin daha erken ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir. Yüz elli bir bipolar bozukluk I ve II hastasının incelendiği bir araştırma, bipolar bozukluk başlangıcının öncesinde veya sonrasında artmış esrar kullanımının erken hastalık başlangıcı ile ilişkili olduğunu göstermiştir.⁷ Erken başlangıç sonlanmayı kötüleştirmektedir.⁸ Belirtilerin madde kullanımının arttığı dönemden önce olmaması, yoğun esrar kullanımından sonra önemli bir süre sürmesi ve deliryumun dışlanması, olgumuzda güncellenen DSM-5'e göre 'madde kullanımına bağlı bipolar ve ilişkili bozukluk' tanısını güçlendirmektedir.⁹ Ülkemizde ergenler arasında yaygınlaşan esrar kullanımının kontrol altına alınmasının esrara bağlı gelişebilecek bipolar bozuklukların ortaya çıkmasını ve erken başlangıç göstermesini engileyebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Matthijs N, Touquet G, De Hert M. Cannabis-induced mania? A case study and literature review. Tijdschr-Psychiatr 2009; 51(11):859-863.
2. Leweke F, Koethe D. Cannabis and psychiatric disorders: it is not only addiction. Addict Biol 2008; 13(2):264-275.
3. Henquet C, Krabbendam L, de Graaf R, ten Have M, van Os J. Cannabis use and expression of mania in the general population. J Affect Disord 2006; 95:103-110.
4. Khan MA, Akella S. Cannabis-induced bipolar disorder with psychotic features: a case report. Psychiatry (Edmont) 2009; 6(12):44-48.
5. Bonnet U, Chang DI, Wiltfang J, Scherbaum N, Weber R. A case of cannabis-induced mania. Fortschr Neurol Psychiatr 2010; 78(4):223-225.
6. Iskandar J, Griffeth B, Sharma T. Marijuana-induced mania in a healthy adolescent: a case report. Gen Hosp Psychiatry 2011; 33(640):e3-e4.
7. Lagerberg, Trine V. Excessive cannabis use is associated with earlier age at onset in bipolar disorder. Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci 2011; 261(6): 397-405.
8. Strakowski, Stephen M. Effects of co-occurring cannabis use disorders on the course of bipolar disorder after a first hospitalization for mania. Arch Gen Psychiatry 2007; 64(1):57-64.
9. American Psychiatric Association: Desk Reference to the Diagnostic Criteria from DSM-5. Arlington, VA: APA, 2013.

¹ Arş.Gör., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri ABD, Bolu² Öğr.Gör., ³ Prof.Dr., Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri ABD, Kayseri**Yazışma adresi / Address for correspondence**Dr. Taha Can TUMAN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri ABD, Bolu
E-mail: tahacantuman@hotmail.com